

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 czerwca 2020 r.

Pozycja 193

POSTANOWIENIE

z dnia 17 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 101/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej B.J. w sprawie zgodności:

art. 265² w związku z art. 209 ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. – Kodeks celny (Dz. U. z 1997 r. Nr 23, poz. 117, ze zm.) w związku z art. 26 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 623) w zakresie, w jakim „nakazują liczyć moment powstania długu celnego, od którego należy liczyć bieg terminu do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej od momentu przyjęcia zgłoszenia celnego przez organ celny, a nie od wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie decyzji” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 lipca 2018 r. (data nadania) B.J. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu, wystąpiła z przytoczonym wyżej żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

6 listopada 2002 r. skarżąca złożyła w Oddziale Celnym w N. zgłoszenie celne uzupełniające SAD OBR nr [...] sporządzone na podstawie wpisów do rejestru procedury uproszczonej pod pozycjami [...].

Decyzją z 26 stycznia 2005 r. Naczelnik Urzędu Celnego w L. uznał za nieprawidłowe zgłoszenie celne w procedurze uproszczonej oraz zgłoszenie celne uzupełniające w części dotyczącej stawki celnej i kwoty długu celnego. Organ wezwał też skarżącą do uiszczenia uzupełniającej kwoty długu celnego i odsetek wyrównawczych.

Dyrektor Izby Celnej w P. (dalej: Dyrektor Izby Celnej) decyzją z 14 listopada 2007 r. (dalej: decyzja z 2007 r.) uchylił powyższą decyzję w części dotyczącej wezwania do zapłaty

odsetek wyrównawczych i umorzył postępowanie w tym zakresie oraz utrzymał decyzję w mocy bez zmian w pozostałej części.

Wyrokiem z 1 kwietnia 2009 r. (sygn. akt [...]) Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. oddalił skargę skarżącej na decyzję organu drugiej instancji.

Pismem z 12 kwietnia 2014 r. skarżąca zwróciła się do organu drugiej instancji z wnioskiem o stwierdzenie nieważności jego decyzji z 2007 r.

Dyrektor Izby Celnej decyzją z 4 czerwca 2014 r. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z 2007 r. W uzasadnieniu organ wskazał, że dług celny powstał w dniu 25 października 2002 r., natomiast zgodnie z art. 265² pkt 1 ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. Kodeks celny (Dz. U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802, ze zm.; dalej: kodeks celny) organ celny nie wszczyna lub odmawia wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, jeżeli od daty powstania długu celnego upłynęły 3 lata.

Decyzją z 25 lipca 2014 r. (nr [...]) Dyrektor Izby Celnej utrzymał w mocy powyższą decyzję, dzieląc zawarte w niej ustalenia dotyczące 3-letniego terminu z art. 265² pkt 1 kodeksu celnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. wyrokiem z 13 maja 2015 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę skarżącej na decyzję Dyrektora Izby Celnej z 25 lipca 2014 r. W uzasadnieniu sąd wskazał, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia, jaki charakter prawny ma trzyletni termin, określony w art. 265² kodeksu celnego. Na mocy art. 25 obowiązującej od dnia 1 maja 2004 r. ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 623, ze zm.) dotychczasowe przepisy celne (w tym m.in. kodeks celny) utraciły ważność. Jednak z mocy art. 26 tej ustawy przepisy dotychczasowe (procesowe i materialne) stosuje się do spraw dotyczących długu celnego, jeżeli powstał on przed dniem akcesji Polski do UE, czyli przed dniem 1 maja 2004 r., jak miało to miejsce w niniejszej sprawie. Zdaniem sądu, organ zasadnie stwierdził, że w sprawie miały zastosowanie regulacje prawne kodeksu celnego.

Wyrokiem z 6 lipca 2017 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną skarżącej.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 września 2019 r. skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej m.in. przez: wskazanie i udokumentowanie daty wystąpienia przez skarżącą do sądu rejonowego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej, udokumentowanie daty doręczenia pełnomocnikowi pisma Okręgowej Rady Adwokackiej w P. informującego o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu dla skarżącej oraz przesłanie oryginału albo kopii poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem wskazanych w zarządzeniu decyzji Dyrektora Izby Celnej w P. Pismem z 8 października 2019 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącej odniósł się do powyższego zarządzenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK).

3. Naruszenie swoich praw konstytucyjnych skarżąca wiąże z wydaniem przez Naczelny Sąd Administracyjny wyroku z 6 lipca 2017 r. (sygn. akt [...]) o oddaleniu skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. z 13 maja 2015 r. (sygn. akt [...]). W związku z tym – zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego – skarżąca została wezwana do udokumentowania daty doręczenia tego orzeczenia wraz z uzasadnieniem, a także daty wystąpienia do Sądu Rejonowego w P. (dalej: Sąd Rejonowy w P.) z wnioskiem w sprawie ustanowienia pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Zgodnie z art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej, skarżący może złożyć do sądu rejonowego swojego miejsca zamieszkania wniosek o ustanowienie dla siebie adwokata lub radcy prawnego z urzędu (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego; Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Stosownie zaś do art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze u.o.t.p. TK złożenie wniosku wstrzymuje bieg terminu wniesienia skargi konstytucyjnej. Jego wznowienie następuje natomiast pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK). Dlatego skarżąca została wezwana do udokumentowania daty doręczenia pełnomocnikowi pisma Okręgowej Rady Adwokackiej w P. informującego go o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu dla skarżącej.

4. Trybunał stwierdza, że skarżąca nie usunęła braków skargi konstytucyjnej w zakresie, jaki został określony w pkt 1 lit b, pkt 2 oraz pkt 3 lit a zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 września 2019 r.

Skarżąca nie wskazała i nie udokumentowała daty wystąpienia do Sądu z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej. W piśmie procesowym nadesłanym w celu wykonania zarządzenia sędziego Trybunału pełnomocnik skarżącej oświadczył jedynie, że w aktach pełnomocnika nie ma daty wystąpienia przez skarżącą z takim wnioskiem. Nie została również udokumentowana data doręczenia pełnomocnikowi skarżącej pisma Okręgowej Rady Adwokackiej w P., informującego go o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu. Skarżąca nie przesłała oryginałów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem decyzji Dyrektora Izby Celnej w P. z 4 czerwca 2014 r. odmawiającej wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z 14 listopada 2017 r. oraz decyzji Dyrektora Izby Celnej w P. z 25 lipca 2014 r. (nr [...]).

Nieusunięcie braków formalnych skargi konstytucyjnej jest zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu.

5. Mając na uwadze powyższą przesłankę, która samodzielnie przesądza o niedopuszczalności przekazania skargi do kontroli merytorycznej, Trybunał tylko na marginesie wskazuje, że nawet gdyby skarżąca usunęła wszystkie braki skargi konstytucyjnej, to i tak nie mógłby jej zostać nadany dalszy bieg, ponieważ została ona wniesiona po upływie ustawowego terminu.

Bieg przewidzianego w art. 77 u.o.t.p. TK terminu wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął się w dniu doręczenia skarżącej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 lipca 2017 r. Trybunał ustalił, że skarżąca wystąpiła z wnioskiem, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK 27 września 2017 r. Wystąpienie przez skarżącą z wnioskiem

spowodowało zawieszenie biegu terminu wniesienia skargi konstytucyjnej. Trwało ono do 2 kwietnia 2018 r., tj. do dnia, w którym pełnomocnikowi zostało doręczone pismo z Okręgowej Rady Adwokackiej w P., informujące go o wyznaczeniu adwokatem z urzędu dla skarżącej. Natomiast skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału 2 lipca 2018 r. (data nadania). Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 36 u.o.t.p. TK, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym stosuje się odpowiednio przepisy k.p.c. Z powodu braku w u.o.t.p. TK odrębnej regulacji dotyczącej sposobu obliczania terminu wniesienia skargi konstytucyjnej, termin ten – na podstawie odesłania z art. 165 § 1 k.p.c. powinno się obliczać w sposób przewidziany w art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.). Stanowi on, że jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, za miesiąc przyjmuje się 30 dni. W związku z tym, z dniem złożenia we właściwym sądzie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, trzymiesięczny termin wniesienia skargi traktuje się tak, jakby od samego początku był terminem 90-dniowym.

Zatem od doręczenia skarżącej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (21 września 2017 r.) do wystąpienia przez skarżącą z wnioskiem do Sądu Rejonowego w P. (27 września 2017 r.) upłynęło 6 dni. Od dnia doręczenia pisma o wyznaczeniu pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej (2 kwietnia 2018 r.) do dnia wniesienia skargi (2 lipca 2018 r. – data nadania) upłynęło 91 dni (28 dni w kwietniu, 31 w maju, 30 w czerwcu i 2 w lipcu). Wynika z tego, że od dnia doręczenia skarżącej wyroku NSA do dnia wniesienia przez pełnomocnika skargi konstytucyjnej (nie licząc okresu zawieszenia) upłynęło 97 dni.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał stwierdził, że skarga konstytucyjna została złożona z przekroczeniem terminu określonego w art. 77 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 2 i 3 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.